

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 78/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 26/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (v sťažnosti adresa označená ako „VC V7S IM4 Kanada“, pozn.)

(ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 26/2012.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa na základe návrhu na začatie konania doručeného okresnému súdu 14. februára 2012 (ďalej len „žaloba“) domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej 8. marca 2010 medzi jej nebohrou matkou [REDAKOVANÉ] ako predávajúcou (zomrela 4. júna 2014, pozn.) a jej sestrou [REDAKOVANÉ] ako kupujúcou o predaji nehnuteľností (bližšie špecifikovaných v žalobe, pozn.), na základe ktorej bol vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený rozhodnutím vtedajšej Správy katastra Košice pod sp. zn. V 6975/10 z 30. augusta 2010. V právnej veci žaloby je konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 26/2012.

3. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„... Sťažovateľka v žalobe poukázala na to, že v čase predaja mala jej matka 93 rokov a trpela na závažné, nevyliciteľné ochorenie oboch očí, (degeneratívna makulatúra), pre ktoré čítať nevedela, ani s optickým čítacím prístrojom. Ďalej uviedla, že pri overovaní jej podpisu na kúpnej zmluve tento optický prístroj nebol ani k dispozícii. Podľa znalcov však, ani jeho pomocou by kúpnu zmluvu [REDAKOVANÉ] nevedela prečítať, pretože optický prístroj jej umožňoval čítať kúpnu zmluvu po slovíčkach, pričom ich stred by prečítať nevedela...

Sťažovateľka poukázala ďalej na to, že všeobecná cena nehnuteľností jej matky činila v čase predaja 900.000 až 1 mil. €... Pre závažné očné ochorenie [REDAKOVANÉ], so všetkými jej peniazmi a vkladmi na jej účtoch nakladala výlučne žalovaná v 1. rade...

Sťažovateľka v súdnom konaní opakovane zvýraznila, že kupujúca nezaplatila kúpnu cenu 35.000.- € zo svojich peňazí, ale z peňazí [REDAKOVANÉ], zomrelej 04. 06. 2014. Ku dňu zahájenia dedičského konania, zostali na siedmych jej účtoch nuly...

Matka sťažovateľky disponovala miliónmi korún, na to sťažovateľka v podaniach súdu poukázala. Osvedčené to je to obratmi na jej účtoch. Dôkazom neprijateľného, nulového zostatku na účtoch [REDAKOVANÉ] ku dňu jej smrti, je aj to, že v rokoch 1990 -1992 bolo jej manželovi [REDAKOVANÉ] poukázané dedičstvo z USA celkom v sume 300 tis. USD, po jeho bratovi...

O väčšine nehnuteľnej a hnuťelnej pozostalosti po [REDAKOVANÉ] sa dedičské konanie neuskutočnilo. Preto boli závažným spôsobom poškodené dedičské práva sťažovateľky, neopomenuteľnej zákonnej, ale aj závetnej dedičky po jej otcovi.

A práve pre tieto okolnosti prípadu prirodzene očakávala, že súd o žalobe v napadnutom súdnom konaní bude postupovať bez zbytočných prietáhov a v súlade so zákonom, aby ďalšie škody na jej právach a majetku nevznikali...

Sťažovateľka poukázala aj na to, že [REDAKOVANÉ] pri uzatváraní kúpnej zmluvy nemohla prejavíť svoju slobodnú, ani vážnu vôľu, tak ako to ukladá Občiansky zákonník v § 37 ods. 1, pretože zmluvu nevedela prečítať. A poukázala taktiež aj na to, že ide o simulovaný právny úkon...

Sťažovateľka odvodzuje absolútnu neplatnosť napadnutej kúpnej zmluvy aj od toho, že pre právne úkony s osobami, ktoré nevedia čítať alebo písať platí osobitný režim – zákon (Notársky poriadok) forma notárskej zápisnice a prítomnosť svedkov...

Sťažovateľka namietala ďalej, že kúpna zmluva bola predávajúcou podpísaná v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, pri súčasnej odkázanosti predávajúcej na osobu kupujúcej...

V doplnení žaloby sťažovateľka zvýraznila, že jej matka sa s obsahom zmluvy nemohla oboznámiť a... poukázala na to, že kupujúca je očná lekárka. V priebehu konania poukázala na to, že na návrh žalovanej v 1. rade bol vypočutý svedok, ktorý tvrdil, že on prečítal [REDAKOVANÉ] kúpnu zmluvu. Výpoveď svedka po siedmych rokoch od uzavretia kúpnej zmluvy a osoby známej žalovanej v 1. rade je právne bezvýznamná a nedôveryhodná...

Sťažovateľka doručila súdu 3 znalecké posudky súdnych znalcov zapísaných v zozname znalcov krajských súdov ČR, v SR takú možnosť nemala. Tí potvrdili, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] prečítať kúpnu zmluvu v marci 2010 nedokázala a tento stav bol podľa revízneho posudku od roku 2002...

Navrhovateľka od roku 2012 a opakovane požadovala, aby pojednávajúca sudkyňa uskutočnila výsluch [REDAKOVANÉ] v jej byte, v dome, na [REDAKOVANÉ] a to uložil aj odvolací súd v zrušujúcom uznesení. Právny názor odvolacieho súdu nebol akceptovaný...

Mimo troch znaleckých posudkov sú v spise súdu:

- preukaz [REDAKOVANÉ] o tom, že je pre závažné ochorenie zraku od roku 2005 osobou zdravotne ťažko postihnutou, bol jej pridelený optický čítací prístroj a že jej stav vyžaduje sprievod.

- sú doložené aj lekárske správy ošetrojúcej očnej lekárky [REDAKOVANÉ], že nebohá čítať nevedela, tie boli doručené súdu, až na opakované výzvy súdu pod hrozbou pokuty. Písomné správy sa nezhodujú s obsahom výpovede prednesenej touto lekárkou súdu.

Z vypočutých psychiatrov súd zistil, že [REDAKOVANÉ] trpela aj alzheimerovou demenciou. Lekárky sa nevedeli vyjadriť odkedy táto nemoc u menovanej prepukla.

Napriek jednoznačným odborným posudkom a dôkazom, ako aj napriek tomu, že žalovaná v 1. rade, ani ďalšia žalovaná súdu takto preukázané skutkové okolnosti žiadnymi dôkazmi neosvedčili, súd pokračoval v neefektívnom konaní aj koncom uplynulého roka a na dôkaz slobodnej vôle kupujúcej vypočul overovateľku jej podpisu ...

Žalobkyňa doručila predsedovi OS KE I v roku 1993 sťažnosť proti postupu súdu, avšak v činnosti súdu nedošlo k zmene, ani napriek právnemu názoru odvolacieho súdu. Súd vo veci riadne, ani hospodárne a bez zbytočných prietahov nekoná. Podľa názoru sťažovateľky, pri riadnom, kvalifikovanom postupe súdu mal napadnutú vec rozhodnúť v roku 2012, najneskôr v roku 2013. Od žalovanej strany nemá žiadne také dôkazy, pre ktoré by žalobe nemal vyhovieť...“

4. Sťažovateľka v poslednej časti sťažnosti uviedla dôvody na priznanie primeraného finančného zadost'účinenia.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené čl. 48, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci

v primeranej lehote, podľa čl. 6 ods. 1 (záver vety a bod 2 v ústavnej sťažnosti absentujú, pozn.).

3. Okresný súd Košice I je povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia v sume 289,- € na účet jej advokátky JUDr. Darine Solárovej, Škultétyho 3, 040 01 Košice.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

10. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

11. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

13. Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania a táto viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

14. Po preskúmaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že napriek právnomu zastúpeniu sťažovateľky, ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 4 zákona o ústavnom súde. Závažným nedostatkom sťažnosti je absencia, resp. neúplnosť petitu sťažnosti, t. j. návrhu, ako má ústavný súd vo veci rozhodnúť, a to do takej miery, ktorá bráni jej meritórnemu preskúmaniu.

15. Zároveň podľa názoru ústavného súdu sťažnosť trpí aj nedostatkom ďalšej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu vo vzťahu k právam, vyslovenia porušenia ktorých by sa sťažovateľka v petite sťažnosti mala (ak by bola správne koncipovaná) domáhať. Odôvodneniu sťažnosti však takáto kvalita chýba, pretože sťažnosť vo svojej podstate ani neobsahuje odôvodnenie vo vzťahu k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, alebo ak, tak iba v minimálnom rozsahu a jej odôvodnenie je v prevažnej časti len prenosom argumentácie vo vzťahu k budúceму rozhodnutiu okresného súdu o žalobe.

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

17. Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

18. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

19. V dôsledku toho rozhodovanie o procesnom návrhu sťažovateľky spočívajúcom v priznaní náhrady trov tohto konania v danej veci úplne stratilo opodstatnenie. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už týmto návrhom sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018